

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pomenljive števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Prvi vseslovenski zdravniški shod v Ljubljani.

LJUBLJANA 16. Ob 6. uri pop. se je zbralo v mestni dvorani okoli sto slovenskih zdravnikov, med njimi mnogi iz obmejnih slovenskih pokrajin. Zborovanje je lepim pozdravnim nagovorom otvoril dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški. Zahvalil je navzoče na mnogoštevilni udeležbi, posebej je pozdravil dež. odbornika in podžupana dr. Tavčarja, potem imenoma prisotne tri slovenske deželne poslance-zdravnike ter je prečital pozdravno pismo deželnega odbornika dr. Lampeta.

Dr. Tavčar je pozdravil zdravnike v imenu mesta Ljubljane ter izrazil svoje veselje, da vidi zbranih toliko slov. zdravnikov iz vseh slovenskih dežel.

Nato se je vršila volitev predsedstva. Predsednikom je bil izvoljen dr. Rakež, zdravnik iz Šmarja na Štajerskem, podpredsednikom pa dr. Jankovič in dr. Hudelik. — Dr. Rakež je kakor predsednik pojasnil pomen današnjega zborovanja in razložil, zakaj da se je sklicalo. Slovenski zdravniki se morajo namreč posebej organizirati po vzoru zdravnikov drugih narodov avstrijskih, ker se je na lanskem mednarodnem zdravniškem kongresu v Budimpešti vsprejelo načelo, da se ima na teh znanstvenih prireditvah upoštevati le one narode, ki tvorijo samostalne države. S tem so sploh slovenski zdravniki izključeni iz oficijelnega sodelovanja in so primorani, da se postavijo na lastne noge.

V ta namen se je osnoval vsesl. zdravniški odbor ki se ga je na shodu izvolilo na predlog primarija dr. Gregoriča. Predsednikom je bil izvoljen dr. Bleiweis, odborniki dr. Šlajmer, dr. Defranceschi in dr. Jankovič. Isti so prevzeli tudi zastopstvo na letošnjem slovanskem zdravniškem kongresu v Sofiji.

Nato je primarij dr. Defranceschi govoril o novem socialnem zavarovanju, ki utegne po namenih socialnega odseka v parlamentu občutno oškodovati zdravnike, ker hoče odsek vsprejeti določilo, da so zavezane zavarovati se vse osebe, ki imajo manj nego 3600 K letnih dohodkov, dočim zahtevajo zdravniki, da naj se ostane pri prvotnem vladnem predlogu, ki določa kakor najvišji dohodek le 2400 K. V tem smislu je shod vsprejel resolucijo, ki se jo odpošlje na Dunaj socialnemu odseku poslanske zbornice.

Dr. Plečnikar je zatem predaval o težnjah in mislih sodnega izvedenca na sodnji. Nato je bilo prvo zborovanje zaključeno in so se zborovalci podali na komers v hotel „Union“.

Pogajanja glede sklepa trgovinske pogodbe s Srbijo.

DUNAJ 16. Carinska in trgovinska konferenca je 15. in 16. t.m. bavila v vprašanju predprave za pogajanja glede sklepa trgovinske pogodbe s Srbijo ter je določila navodila, ki se jih ima poslati c. in kr. odposlanstvu v Beligrad, ki sta jih odobrili tudi obe vladi. Pogajanja, ki jih bo vodilo c. in kr. odposlanstvo v Belemgradu, pričnejo po velikonočnih praznikih.

Potrjen zakon.

DUNAJ 16. „Wiener Zeitung“ je objavila, da je cesar potrdil zakonski načrt, sklenjen od deželnega zbora goriškega glede deželne naklade na pivo do 31. decembra 1917.

PODLISTEK.

Lastna ovira...

Zgodba iz igralskega življenja. — Po Maks Bernu VALO BRATINA.

Naslednjega dne, — prišel sem ravno od skušnje „Zgubljene duše“ — je potrkalo na moje duri. Mesto da bi zaklical „svobodno“, sem stopil k vratom, da vidim, kdo želi z menoj govoriti. Pred menoj, na dolgem, ozkem koridorju, je stala gospodinja. Njena, ob vsej ubožnosti čedna obleka je bila v neredu; da, celo na laseh je bilo opaziti, da se je postarna gospa danes le malo brigala za vse to. Njen izraz se mi je zdel razburjen, njeno vedenje hlastno.

— Moja draga Tilka je bolna, — je dejala; — hotela sem vam povedati že včeraj, pa vas, žal, ves dan ni bilo na spregled. Bržkone se je prehladila ob odprtem oknu. Sedaj jej je že malo bolje, toda

† Tajni svetnik dr. baron Helfert.

DUNAJ 16. Danes predpoludne je v 90. letu starosti umrl nestor avstrijskih državnikov, zgodovinar, člen gospodske zbornice Josip Aleksander baron Helfert.

Obisk črnogorskega kneza v Carigradu.

CARIGRAD 16. V uradnih krogih smatrajo kakor gotovo, da obišče črnogorski knez sultana.

Povodnji na Francoskem.

PARIZ 16. Iz mnogih južnih krajev poročajo o povodnjih. Pri Toulonu se je zrušila hiša, pri čemer sta našle smrt dve osebi.

Potovanje kralja Petra v Carigrad.

SOLUN 16. Glasom nekega poročila od merodavne strani dospe srbski kralj Peter semkaj dne 7. aprila.

Potovanje kralja Petra v Petrograd.

BELIGRAD 16. Po programu določenem od ministrskega sveta ostane kralj Peter v Petrogradu pet dni od 22. do 27. t. m. in se potem poda v Moskvo, kjer ostane dva dni. Potem se vrne kralj preko Oderberga in Budimpešte nazaj v Beligrad, odkoder pojde čez nekoliko dni preko Sofije v Carigrad. „Dnevni List“ poroča, da obišče kralj Peter na svojem potovanju v Carigrad oficijelno carja Ferdinanda v Sofiji. Car vrne potem obisk v Belemgradu.

Rusko posredovanje v Perziji?

PETROGRAD 16. Iz Teherana poročajo, da odide en polk iz Petrograda v Teheran. Ta polk da se izkrca v Enseli, odkoder bo marširal v Teheran.

Japonska bo anektirala Korejo.

PETROGRAD 16. Glasom brzogajnih vesti iz Mukdena, bo Japonska v kratkem anektirala Korejo. Japonski kabinet si je baje že zagotovil privoljenje vseh vlasti, izvzemši Ameriko.

Boj za splošno volilno pravico na Pruskem.

BEROLIN 16. Sinoči so imeli tukaj socialisti 48 shodov; enoglasno je bila vsprejeta resolucija, ki se glasi, da v Prusiji ne bo miru, dokler ne bo vsprejeta splošna, enaka, direktna in tajna volilna pravica za vse državljane obeh spolov, ki so dosegli 20. leto.

Državni zbor.

Vprašanje italijanskega vseučilišča.

DUNAJ 16. Začetkom seje je trgovinski minister dr. Weiskirchner odgovoril na interpelacijo posl. Seitzja in Pitacco glede aktiviranja trgovinskih pogodb na podlagi pooblastilnega zakona. Avstrijska vlada je hotela in hoče, je rekel minister, tudi sedaj čim hitreje uporabiti dana jej pooblastila in minister je prepričan, da je treba storiti vse možno, da se pride v okoliščinam poslabšanju trgovinsko-političnih razmer, nastalih vsled rastoče konkurence in mnogostranjskih povišanj carin. Vlada je storila tozadevne korake tudi pri ogrski vladi, da se čim prej aktivira avstroogrsko-romunska trgovinska pogodba in da se prično tozadevna pogajanja s Srbijo in Crnogoro glede sklepa nove trgovinske pogodbe. — Tudi naši gospodarski odnošaji z Francijo, Združenimi državami in Argentino zahtevajo pozornosti. Minister je pojasnil naše trgovinsko-politične odnošaje do teh držav in je konečno izjavil, da treba čim prej urediti odnošaje do inozemstva, ker vladajo neugodne konjunktore še v mnogih produkcij-

ponoči jej je bilo zelo hudo. Hotela sem vas klicati, gospod Dara, v takem strahu sem bila.

Dve ženski sami, od teh pa še ena bolna, kako naj se pripravi zdravniku v hišo? Toda Tilka ni dovolila, da bi vas motila.

Gospod Dara se ves dan ni prikazal blizu, je dejala, kako prihajamo sedaj do tega, da ga preplašimo iz spanja? Tudi danes zjutraj je zahtevala, da jej zagotovim, da vam ne povem ničesar o njeni bolezn.

— Ako se gospod Dara, je zaklicala razdražljivo, sam od sebe ne zmeni za-me, tako ne želim in ne maram govoriti z njim...

Nato sem jej dejala, da vi vendar ne morete vedeti, če je ona bolna; Tilka pa je menila: saj to je ravno! Ako ga ne veselijo obiskavati, dokler me ima za veselo in zdravo, kako naj bi prišel potem do tega, da bi mi delal družbo, če ne morem sprejeti govoriti nobene vesele besede? Obiskovanje bolnikov je nekaka vrsta miloščine! Mama, rofite te, ne sili ga k tej žrtvi!...

Da, da, Tilka je ponosna; toda, kajneda gospod Dara, vi jej tega ne zamerjate? Vi

skih granah, vsled česar se poojstruje učinek nepovoljnih izvoznih razmer.

Potem je zbornica nadaljevala prvo čitanje vladne predloge o italijanski pravni fakulteti. Posl. prof. dr. Waldner je kakor generalni govornik pro opisal zgodovino italijanske pravne fakultete v Inomostu, ki je prenehala s tem, da italijanski profesorji že več let ne predavajo. Ali ta zgodovina kaže, da je nemožno zopet vzeti Italijanom to, kar so si priborili tekotom stoletja. To bi bila največja krivica temu narodu. (Pritrjevanje.) Nemožno je pa tudi ustanoviti italijansko fakulteto ali vseučilišče v nemškem mestu. (Pohvala.) — Posl. dr. Mühlwert: Zato proč roko od Dunaja!

Dr. Waldner je v imenu nemške narodne zveze protestiral in po izvajanih krščansko-socialnega govornika zamore to storiti tudi v imenu krščanskih socialcev, da najodločeneje protestira proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju. (Pritrjevanje na levi.) Mi moramo uporabiti vsa sredstva, preden se stori prvi korak do nacionaliziranja Dunaja, te edine velike nemške trdnjave v Avstriji. (Živahno pritrdjevanje.) Perspektiva naučnega ministra, ki je navedel kakor začasni sedež Dunaj, v daljni bodočnosti pa pokazal Trst je fantom. Italijanska univerza, ki bo enkrat na Dunaju ustanovljena, ne pride več od tukaj proč. Italijanska pravna fakulteta v Avstriji ima več težkoč, kakor katerasibodi druga visoka šola. Na tem vseučilišču si bosta morali podati roko italijanska in nemška znanost. Ona ne more biti italijanska, ampak le nemška visoka šola z italijanskim učnim jezikom, ker naš pravni red ni romanski, ampak nemški. Druga naloga italijanske pravne fakultete bo, da bo uvedla duševne stike z znatno znanstveno kulturo Italije. Posrečene poskuse, da se pokliče sem italijanske profesorje znanstvene veličine, se bo zamoglo obnoviti in fakulteto s tem popolniti. Iz tega duševnega sadovnika se ne bo razširjal duh irredentizma, ampak duh kulturne vzajemnosti. (Odobravanje pri Italijanih.) Zato pozdravljam italijansko pravno fakulteto, a ne na Dunaju, ampak tam, kamor spada, namreč v Trstu. (Odobravanje pri Italijanih.) Naj bi bila bodoča pravna fakulteta v ponos italijanskega naroda in ne razočaranja.

Generalni govornik kontra dr. Rybář je izjavil, da stoji Jugoslavi Italijanski kulturi zelo blizu. Italija je za njih druga mati in oni ljubijo in cenijo italijansko kulturo. Jugoslavi so vendar proti temu, da bi se dajalo vprašanju italijanskega vseučilišča kako prednost pred vprašanji drugih vseučilišč. To bi značilo privilegiranje enega naroda, kar ni demokratično. Govornik je pojasnjeval, da so dani pogoji za slovensko vseučilišče. Če so mali narodi v Avstriji zaostali, to ni njih krivda, ampak krivda avstrijskih vlad. (Odobravanje pri Slovencih.) V koliko so slovenska vseučilišča sposobna za razvoj, se razvidi iz razvoja ki ga je napravilo češko vseučilišče in danes se sme z mirno vestjo trditi, da se morejo postaviti češki juristi brez družega na stran svojih nemških kolegov in da jih en Randa prekosi vseh.

Za Jugoslovane ima vlada vedno le obljube in včasih blagohotne izjave. Govornik konstatira z zadoščenjem, da se je izjavilo le del zastopnikov enega samega naroda (Vsenemci) kot principijelne nasprotne ustanovitvi nenemških vseučilišč. Vsi drugi narodi so za popolno enakopravnost vseh narodov. Govornik crpa iz tega nado, da bodo dovoljene tudi opravičene zahteve njegovega naroda.

stopite malo tja in pogledate, kako jej je, kajneda, gospod Dara!? Toda, ne izdajte me, prosim! Tilka ne sme vedeti, da sem vas jaz povabila; sicer jo bo vaš poset jezil, mesto da bi jo razveselil.

Sedaj je baš vstala za hipec; zdravnik jej je dovolil.

— Kaj pa je vaši hčerki? sem vprašal v strahu.

— Kdo bi si zapomnil te učene doktorjeve izraze, posebno če jih človek sliši v takem razburjenju, kakor jaz danes zjutraj, — je odvrnila gospodinja. — Jaz vem samo, da je zdravnik zamišljeno zmajeval z glavo in da izgleda Tilka zelo utrujeno. Saj je sploh tako nežna in krhka stvarica, in ne spada v take ubožne razmere. Danes me plašijo posebno njene velike, žalostne oči.

Poskušal sem, da bi nesrečno mater potolažil in sem šel takoj na to k Tilki.

Počivala je, nemarno oblečena, na mali zofi, ki jo je umetno podaljšala z malim taburejem, na katerem je ležala ena njenih nožic, in je bila bleda, kakor mramorni kip v lunini svetlobi... Njeni temni lasje so bili razpleteni in so služili deloma desnemu

Iz taktičnih ozirav so on in njegova stranka prisiljeni nastopiti proti italijanski pravni fakulteti. Da je prišlo do tega, so krivi Italijani in vlada. Slovani v Primorju se morajo boriti proti upiranju italijanskih liberalcev, ki nočejo o kakem sporazumu s Slovani ničesar čuti. Slovenci naj bi glasovali za italijansko univerzo, mejtem, ko jim Italijani ne dovolje niti ene slovenske ljudske šole. Ne gre se tu samo za 40 slovenskih šolskih otrok, ki bi že imeli pravico zahtevati svoje šole, ampak gre se za 1200 otrok! (Čujte! Čujte! pri Slovencih). Slovenski otroci morajo hoditi iz velikega mesta skozi celo mesto v vaško šolo. Slovenci niso narodni šovenisti, temveč oni se le poslužujejo pravice po samoobrani.

Tudi Slovenci se lahko ozrejo nazaj na skoro stoletno zgodovino svojega vseučilišča, ki je obstajalo za časa Napoleona v Ljubljani. Trditve, da Slovenci nimajo potrebnih učnih moči, ni resnična. Brez ozira na to, se postopa s slovenskimi dijaki na nemških vseučiliščih na način, da treba brezpogojno ustanoviti slovensko vseučilišče. Če se pravi, da zahteva Italija osnutje italijanske univerze, mogli bi priti tudi Jugoslavi na misel, da bi se obrnili na inozemstvo. — Da li bi bila s tem zadovoljna vlada, je dvomljivo.

Le ako bodo Nemci priznali enakopravnost drugih narodov, bo mogoče priti do sporazuma. Jugoslavi hočejo živeti v Avstriji in ostati Avstrijanci, a nočejo postati Nemci. Vlada naj skrbi, da se bodo čutili kot enakopravne državljane. To bo za monarhijo na jugu bolj obramba, kakor gnile zveze, trdnjave in topovi. (Živahno odobravanje in ploskanje).

Na to so sledili dejanski popravki.

Posl. Pitacco je opazil, da se minister zunanjih zadev ni umesaval v to zadevo. Kar se tiče trditve o nepravilnosti Italijanov, so oni napram primorskim Slovonom mnogo pravičnejši, kakor Hrvati v Dalmaciji napram Italijanom. (Odobravanje pri Italijanih).

Posl. Jäger (Vsenemec) je izjavil, da italijanska pravna fakulteta ne odgovarja zahtevam pravičnosti. Nadeja se, da se bo izjavila vsenemška zveza kakor en mož proti.

Posl. Spinčić je izjavil nasproti posl. Pitacco, da Primorje ni kaka italijanska pradežela in da zasledujejo Jugoslavi, ki so tam že od 8. stoletja, le politiko samobrambe.

Predloga je bila na to izročena proračunskemu odseku.

Na to se je vzel v razpravo zakon proti pijanosti.

Po poročilu poročevalca dr. Stojana je bila razprava prekinjena in začelo se je razpravljati o nujnem predlogu posl. Podoura in Buřivala o železniški nesreči v Uheršem.

Nujnost in meritum predloga sta bila sprejeta. — Na to je bila seja zaključena.

Prihodnja seja jutri.

Škofa Nagla slovo.

(Malo odgovora njemu in pouka — nam.)

(Dalje.)

Če pa je bilo uničeno Cirilovo in Metodovo delo v deželah, katerim je bilo v prvi vrsti in pred vsem namenjeno, ni rečeno, da je bilo tudi sploh in za vedno uničeno. Pri našem vprašanju nas ne zanima zdaj tisti velikanski pomen, ki ga je s časom

komolcu in roki, na katero se je opirala glavica, kakor mehka, valovita blazina...

Ko sem vstopil, se je nasmehnila tako radostno, njene oči so se tako razžarile in njeni snežnobeli zobje so tako zablesteli, da mi je bilo hudo do sramote.

Odkje in kako sem si pridobil naklonenost tega naravnega otroka?

Gospodinja gospa Rupnik je odšla, da doprinese, kar je bila zamudila pri gospodinjstvu; prosila me je, naj jo pokličem, če bi jo potrebovala Tilka.

Ostal sem sam s Tilko...

Široko, nizko okno podstrešne sobice je bilo do pol odprto. Svetlo in radostno je sijal beli dan notri; tako svetlo in veselo, kakor je donela pesem malega kanarčka, kateremu je zunaj s strehe zmedeno odgovarjal Tilkin ljubljeneček, Tilkin vrabček. Kakor tudi sta bili živalici v svojem bistvu raznoliki, lepote solnčnega dneva sta se vendar veselila oba ptička jednako.

Bal sem se, da bi bolehn Tilki le preglasno petje kanarčka postalo neprijetno in sem hotel kletko odstraniti, toda Tilki to ni bilo prav in ni dovolila. (Pride še.)

dobilo književno in cerkveno prizadevanje solunskih blagovestnikov za vse kulturno življenje velike večine slovanskega sveta. Mi se moramo marveč spomniti dejstva, ki smo ga skoraj zabeležili, da je namreč že za Metodovega življenja prodirala cerkvena knjiga slovanska in ž njo slovanski obredni jezik, tudi doli proti Jadranskemu morju, v hrvatsko Primorje in staroslavno Dalmacijo. Kakor pa so imeli opraviti Slovenci in Čeho-Slovani na zapadni meji slovanskega sveta z Nemci, tako so imeli tu na jugu Hrvatje posla z ostanki pristnih ali le polatinjenih Rimljanov, ki so bili večinoma pribežali pred prodirajočimi Jugoslovani na morsko obal in na otoke Jadranskega morja, kjer so si zgradili nekoliko trdnih gnezd, to je manjših ali večjih utrjenih selišč, ki so potem postala žarišča in središča latinske kulture, ki je skušala vplivati na neizrabljeno moč novih došlecev, slovanskih barbarov, in na ta način osigurati svojo eksistenco in povečati lastno silo. Seveda ni bilo to stremenje narekovano od kakega idealnega navdušenja za staro civilizacijo ali za plemeniti Kristov nauk, ki so ga kmalu jeli širiti ti kulturonosci med slovanskimi sosedmi, marveč je izviralo vse to iz čisto navadnega egoizma. Hoteli so dobiti zlasti vpliva na organizacije, ki so se začele kazati tudi v okviru novega slovanskega prebivalstva, bodisi politične, bodisi cerkvene. Bistvena razlika med Nemci na zapadu in temi Latini na jugu pa je bila ta, da je ti vsled svoje manjše etnične sile niso mogli postati nikdar nevarni narodni eksistenci neprimerno številnejših in telesno zdravih Slovanov, kakor so bili Nemci, pred kojih navalom je neverjetno hitro ginila slovanska gruda, potapljaljoč se v nemškem morju. Ali nekaj so vendar le dosegli tudi Latini s svojo staro omiko in diplomatično izkušnostjo: kmalu so dobili odločilen vpliv na usodo naroda, polastivši se vodilnih oseb med slovanskim svetom. In tako se je zgodilo, da niso imeli niti hrvaški bani in kralji deleža na novi narodni kulturni sili, ki bi bila vtegnila vsaj v neki meri držati ravnesje latinskemu vplivu, ki je bil kolikor toliko škodljiv razvoju narodne prosvete. Tako je tudi prišlo, a da je bila glagolski književnosti brž od prvih začetkov vsvoja vloga zanemarjena in preganjana pastorka, ki je našla zavetje edino le med ljudstvom na deželi in večinoma strani od večjih kulturnih središč. To pa je postalo s časom čimdalje huje, kajti v začetku desetega stoletja, torej niti ne 40 let po Metodovi smrti, se je vendar še našel škof, ki je javno na cerkvenem zboru branil glagolico in slovanski obred, ter dosegel s svojim protestom tudi nekov uspeh. To in še neko drugo dejstvo, ki ga bomo omenili, pa nam priča, da se je bila tedaj ta slovanska rastlina že močno vkoreninila in razveljavila med hrvaškimi narodi. Koncem devetega stoletja, torej okoli ali kmalu po Metodovi smrti, se je bila namreč ustanovila med dalmatinskimi Hrvati nova škofija v Ninu, ki je imela, kakor kaže, že od začetka strogo slovansko-naroden značaj. Ni izključeno, da so sem pribežali tudi kateri iz Panonije in Moravske izgnani Metodovi učenci. Zgodovinsko dejstvo pa je, da je v začetku desetega stoletja, ko se je vnel boj za vladno nad cerkvijo med Hrvati, češ, ali bodi latinska ali narodna, stal ninski škof Dobre (torej narodno ime) na čelu narodne stranke, ki je bila seveda v veliki manjšini napram višji duhovščini latinskega pokolenja in mišljenja. Ta boj se je imel odločiti na provincijalni sinodi dalmatinski v Splitsu l. 924. Kakor pred desetletji nemško-bavarski nasprotniki slovanskega obrednega jezika, tako so skušali sedaj tudi dalmatinsko-latinski škofje pridobiti na svojo stran papeža, kar se jim je seveda tudi posrečilo. Papež Ivan X. je namreč pisal pred zborovanjem hrvaškemu kralju Tomislavu, zahumskemu banu Mihaelu, spljetskemu metropolitu Ivanu ter podložnim mu škofom, županom, svečnikom in vsemu hrvaškemu narodu, opominjajoč jih, da se ne spodobijo tako zvestim sinovom katoliške cerkve, kakor so oni, prinašati bogu žrtve v barbarskem slovanskem jeziku. (Torej — naši nasprotniki niso bili proti nam nikdar kavalirski, pač pa vedno in dosledno — krivični. Na eni strani hvala o tako zvestih sinovih, na drugi — barbarski slovanski jezik!) Seveda je spljetski cerkveni zbor storil potrebne sklepe, kojih deseto poglavje, govoreče o rabi slovanskega jezika, ima sledečo vsebino: Noben škof ne sme v cerkvi rabiti slovanskega jezika, ne sme podeljevati redov onim, ki so zmogni samo slovanskega jezika. Posluževati se ga smejo le kleriki nižjih redov in mnih. Noben škof naj ne pusti čitati svete maše v slovanskem jeziku, razun če je pomanjkanje latinskih duhovnikov, in še tedaj je treba posebnega papeževega dovoljenja. — Proti tem sklepom je imenovani ninski škof Dobre protestoval. In res, papež Ivan X., ki je prej sam pisal v smislu navedenih sklepov, ni potrdil desetega članka, ker je izvedel, kako silno je ta vkrp razburil hrvaško ljudstvo. Tudi njegov naslednik papež Leon VI. ki je leta 928. potrdil vse ostale članke, desetega ni potrdil, očitno znamenje, da nevolja hrvaškega naroda ni bila samo hipna! Če pomislimo, da manjka samo še 14 let do tedaj, ko bi mogli obhajati 1000-letnico tega prvega junaškega boja Hrvatov za ohranitev mlade narodne prosvete, in vidimo, da je narod pred tisoči leti prav

tako enodušno vstal proti svojim škodljivcem ter pri tem tudi vstrajal, in da so mu pri tem stali na strani tudi zvesti narodni duhovni pastirji, se bomo pač začudili, da gre zgodovinsko življenje narodov zmeraj po istih potih: iste ovire, enak odpor! Kakor pred tisoči leti, tako tudi dandanes! Leta po prvem spljetskem cerkvenem zboru so tekla, a nasprotje in boj ni ponehal, ampak se je poostroval in sicer na čim dalje večjo škodo glagolice in slovanskega obreda. Leta 1059. pa se je sestal nov cerkveni zbor zopet v Splitsu, kateremu je prisostvoval hrvaški kralj Peter I. Krešimir sam. Na tem zboru so se sprejeli vsi sklepi prejšnje spljetske sinode, desetega članka ne izvzemši, ki se je celo poostiril in veleva: Nihče naj se ne drzne javno drugače moliti kot latinski ali grški, sicer naj se najstrožje kaznuje; Hrvatje pa če se ne nauče latinski, naj ne prejmo redov. Torej zdaj niti nižjih redov ne brez latinščine! Zdaj pa tudi ni nikakega škofa Dobreta, da bi — protestoval. Mogočni kralj sam se ni čutil prizadetega in ni imel ničesar ugovarjati. Narod pa se je spet razburil; slišimo celo o odločnem odporu in o nekakem odpotovanju, ki je šlo v Rim braniti narodne pravice, kar pa ni nič izdalo. Papež Aleksander II. je potrdil vse sklepe tega zbora. (Pride še.)

Dnevne novice.

Pogreb pok. pesnika Antona Medveda je bil veličasten. Ob 1. uri pop. so pesnika pripeljali v Ljubljano.

Spreveda skozi mesto se je udeležilo mnogo narodnega občinstva, zastopniki literarnih organizacij in mladina. Pevski društvi „Ljubljanski Zvon“ in „Slavec“ sta zapeli več žalostink. Mrtvega pesnika so na to odpeljali v Kamnik. Splošno se je opazalo da se je udeležilo pogreba zelo malo duhovščine, izlasti pesnikovih sošolcev.

Pokojni pesnik Medved je napravil ustmeno oporoko, v kateri je postavil za svojo glavno dedinjo, svojo sestro Heleno. Kakor se govori, je pesnik ostavil tudi znatno literarno zapuščino, ki je shranjena na varnem mestu. Pokojnik je bil svak dr. Konrada Janežiča, odvetnika v Voloskem.

Grof Oton Harrach poslal je včeraj županu Hribarju 2000 kron za ljub. mestne uboge.

Angleški kralj Eduard je poslal turškemu sultanu ročno pismo, v katerem se izraža o obiskih balkanskih vladarjev, kralja Petra in carja Ferdinanda, v Carigradu. Pismo izroči sultanu poveljnik angleške sredozemske flote, admiral Curzon-Howe.

Angleška zbornica razpravlja sedaj proračun za vojno mornarico, ki znaša 960 milijonov kron. Vladi se je že posrečilo zagotoviti si vsprejetje proračuna. Vzlic temu so razmere med Nemčijo in Anglijo „najpriščneje.“

Sokrivce Lucchenija. V Cincinnatiju v Ameriki je bil aretovan švicarski anarhist Kristijan Keppeler. Priznal je, da je on organiziral umor pokojne cesarice Elizabete. Povedal je sledeče: „Na dan atentata na cesarico Elizabeto sem se nahajal dva metra proč od oboje ženevskega jezera, ko je moj tovariš Luccheni umoril cesarico. Luccheni je bil samo izvršitelj od mene napravljenega načrta. Tudi za atentat na španjskega kralja Alfonza na dan njegove poroke sem vedel že vnaprej. Vedel sem, da bo iz nekega okna vržena na kralja bomba, ovita v cvetlice. Iz Madrida sem na to odpotoval v Barcelono, od tu v Hamburg.“

Avstrijska vlada preklicke naredbo, s katero je bil srbskim listom iz kraljevine odvzet poštni debet.

Demonstracije v Dubrovniku. V soboto se je imel vršiti prvi javni telovadni nastop srbskega društva „Dušan Silni.“ Na slavnost so povabili razen hrvaških društev tudi italijansko društvo „Forza e Coraggio“, kar je vzbudilo pri Hrvatih veliko ogorčenje, ker je to društvo znano radi svojega proti hrvaškega mišljenja. Tudi velik del srbskega prebivalstva se ni strinjal s tem korakom društva „Dušan Silni“ in predsednik srbske godbe je celo odredel sodelovanje, ako se ne preklicke vabila italijanskemu društvu.

Odbor društva „Dušan Silni“ se je sprva temu udal, a pozneje se je zadovoljil s tem, da je naprosil Italijane, naj ne pridejo v telovadni obleki.

Hrvatje niso bili s tem zadovoljni in so odrekli vsa: o udeležbo. Razburjenost proti Srbom je rastla bolj in bolj, tako, da je smatrala oblast za potrebno, prepovedati srbskim telovadcem vsak korporativni obhod po mestu. Na ulicah se je zbrala vzlic temu velika množica ljudi, ki je z raznimi vskliki demonstiral proti Srbom in Italijanom. Poslopje, kjer se je vršila telovadba, je varovalo orožništvo. Aretovano je bilo več demonstrantov.

Afera likvidatorja Dueza. V Parizu imajo zopet „afero“. Poročali smo že o likvidatorju Duezu, ki je pri likvidiranju cerkvenih posestev osleparil državo za pet milijonov frankov. Ves denar je porabil z damami iz polusveta. Policija, ki je izvršila v njihovih stanovanjih preiskave, je našla dragocenosti, izhajajočih od Dueza. Razun tega je ta goljuf zapravlil silnega denarja na borzi. Sodeloval je tudi pri raznih podjetjih

in si vzdrževal sijajen Caffee-chantant. Pri njegovem „delu“ sta mu pomagala tudi likvidatorja: Menagea in Leconturier. Bili so v zvezi z raznimi odvetniki, ki so pri tem vlekli mastne dobičke.

Preiskovalni sodnik je zaplenil mnogo spisov kompromitujočih do 150 politikov.

Vsa Francoska je pod utisom te kolosalne afere.

Pogreb ustreljenih demonstrantov v Ruščuku. Včeraj je bil v Ruščuku pogreb onih 20 oseb, ki so bile ustreljene o priliki nedeljskih demonstracij. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Za red in mir je skrbel poseben meščanski odbor, ker vlada med ljudstvom velikansko razburjenje proti vojaštvu. Pogreb, ki ga je vodil sam metropolit, se je izvršil popolnoma mirno.

Časopisi krivijo častnike, da so dali prehitro ukaz za streljanje. Opozicija izrablja ta slučaj za agitacijo proti vladi in sklicuje po celi deželi protestne shode.

Trgovci z vinom proti predlogu o reformi davka na vino. Avstrijski trgovci z vinom so sklenili resolucijo proti predlogu o davku na vino in da bodo tozadevno podpirali vinogradnike. Nadalje so sklenili ustanoviti državno zvezo avstrijskih trgovcev z vinom.

Domače vesti.

Gg. odborniki in namestniki političnega društva „Edinost“ imajo odborovo sejo jutri v petek, dne 18. t. m. ob 3. uri pop. v „Slavjanski Čitalnici“.

Predsedništvo.

Mestni svet bo imel svojo sejo danes četrtek dne 17. marca t. t. ob 7. uri zvečer.

Novi predsednik statistične centralne komisije. Cesar je imenoval predsednikom statistične centralne komisije, tajnega svetnika, sekcijskega načelnika v finančnem ministerstvu dr. Roberta Mayera.

Saksonski kralj Friderik August je odpotoval včeraj zjutraj v Draždane. V hotelu de la Ville so se pred odhodom zbrali namestnik princ Hohenlohe, pol. ravnatelj Mannus, GM Kirchbach, kontraadmiral vit. Kohen in drugi. Kralj se je potem z imenovanimi peš podal na kolodvor državne železnice, kjer se je poslovil ter izrazil svoje popolno zadovoljstvo o svojem bivanju v Trstu. Ob 7.48 je brzovlak ostavil kolodvor.

Ricmanjska afera. Včeraj smo javili, da se na sv. Jožefa dan v Ricmanjih zopet prične služba božja. — Mnogo jih je še, ki se nikakor ne morejo otresti skepticizma ter ne verujejo, da bi bila s tem ta mučna afera v resnici definitivno rešena. Naše mnenje pa je, da bo to največ odvisno od okolnosti, bodo-li merodavni cerkveni krogi in posvetne oblasti znale izvajati primerne konsekvence iz žalostnih izkušenj, ki so jih doživele v Ricmanjih? Uvidevajo-li, kolika zmeta je bila, ker so hoteli s političnimi komisariji in orožniškimi bodali reševati spor, ki se je dotikal najnežnejših strun človeške duše — ker so hoteli le z grožnjo in silo doseči, kar se doseže le z dobrohotnostjo in ljubeznijo?!

In ker smo mi vedno in vedno opozarjali na zgrešenost tega postopanja, smo bili zaščitniki ricmanjskih razbojnikov, hujškalci, sovražniki katoliške cerkve, razkolniki in bogve kaj še vse hudega. Ali pustimo rekriminacije in zaključimo z željo, da bi merodavni faktorji ne pozabili, da se take afere, kakoršnja je bila v Ricmanjih, včasih tudi rade ponavljajo, ako bi se hotelo — bodi že v katerikoli obliki, ali pod katerokoli pretezo — ponavljati prejšnje zmete. Gospoda na ordinarijatu naj gledajo, kaj delajo!

Symptomatično je, da se je najnovejša glasilce g. Couthina (p. dom. Kutin) sprazilo nad naša trgovca v manufakturami, Križmančič & Breščaka, ul. Nuova štev. 37. Poslušajte, kaj jima očita: dva revna manufakturna pomočnika, rojena Čiča — sta odprla manufakturno trgovino pod slovansko firmo! Denar jima je preskrbel slovenski denarni zavod, ki pa je dolžnikoma stavil med drugim pogoj, da se u imenovani trgovini ne sme govoriti laški!!!

Gospod Couthina (ali pa oni, ki je imenovanima trgovcema proizročil škodo nad 4000 kron?) pravi, da so v Križmančič-Breščakovi trgovini nameščeni sami ljudje, ki govorijo neki nepoznani jezik! Kar je res, je res, a kar pišejo ti norci, smrdi že od daleč po kakem neumnem maščevanju kakega zlobnega konkurenta. Da! Vsi so Slovenci gospodarji in uslužbenci, a trditev, da nočejo govoriti laški, je lopovščina! Slovenci! Slovani! Zapomnite si onega (gotovo ga uga ne vsakdo), ki na tak nesramen način napada vrla naša trgovca — v nadi, da ju ubije in da bo tako On nadaljeval dobre kšefte na račun ščavov! Naša dolžnost je, da vsi podpiramo naša mlada manufakturna trgovca Križmančič-Breščaka, ki imata, (kakor rečeno) svojo veliko in dobro založeno trgovino v ul. Nuova štev. 37.

To bo najizdatnejši odgovor na lahon-ske nesramnosti.

Predavanje o Masaryku. „Ljud. oder“ javlja: U petek dne 18. t. m. bo predaval v delavskem domu, ul. Boschetto 5. II. nad., dr. Anton Dermota o Masaryku in njegovi

praktični filozofiji. Začetek predavanja ob 8. uri zvečer.

Spisovateljem slovenskih učnih knjig na znanje. Da se prepreči nepotrebna konkurenca pri spisovanju slovenskih učnih knjig, je deželni odbor kranjski sklenil, da bo od slej podpiral samo izdajo tistih učnih knjig, katerih pisatelji naznanijo spisovanje takoj, ko so prevzeli delo, deželnemu odboru.

Razpisana mesta poštne praktikan-tov. V območju c. kr. poštne in brzojav-nega ravnateljstva v Trstu je zasedli 22 mest adjutiranih poštne vežbenikov. Adjutum 600 K.

Prošnje je vložiti tekom 14 dni na o-menjenem ravnateljstvu.

Stenografski tečaj. Prvi tečaj je končan in se prične drugi. Obenem se pa za one, ki bi se radi začeli od začetka učiti otvori zopet prvi oddelek.

Začetek v četrtek ob 8 uri na Acque-dottu 22. III. nadst.

I. ljudski koncert N. D. O. prične v nedeljo ob 8. in ne kakor je navedeno v lepakih, ob 7. uri zvečer. — Sedeži in vstop-nice so v razprodaji pri vratarici „Narod. doma“.

Z ozirom na I. ljudski koncert N. D. O. priobčimo v jutrnji številki razven programa tudi nekaj pripomb glede sklada-teljev in skladeb, ki se bodo izvajale.

Ustanovljenje brzojavne službe s te-lefonskim obratom v Zametu.

Dne 15. marca 1910 se je uvedla na c. kr. poštne uradu v Zametu polit. okraj Volosko brzojavna služba s telefoničnim o-bratom in z omejenim dnevnim službenim časom.

Nov fijakarski tarif za Trst stopi v veljavo prihodnjo soboto, dne 19. t. m. Po tem tarifu znaša najmanja odškodnina za eno vožnjo v mestu eno krono.

Tržaška podr. Slov. plan. društva vabi vse cenjene člene in prijatelje na društveni izlet, ki ga priredi v nedeljo dne 20. marca na Terstel.

Odhod iz Trsta z vlakom južne železnice ob 7.55 uri zjutraj do Nabrežine.

Potem peš preko Gorjanskega, Lipe na Terstel. Povrat čez Komen v Stanjel in od tam proti večeru z vlakom v Trst.

Terstel je obsežen razgleden vrh po vinorodni vipavski dolini, planinah itd.

Prijave vsprejema (ustmeno ali pismeno) g. Nicef. Stepančić, via Commerciale št. 5.

Na ta krassen izlet vabi k obilni udeležbi Odbor trž. podr. S. P. D.

Na dan sv. Jožefa 19. t. m. bomo imeli v naši gledališni dvorani v „Nar. domu“ zopet izreden večer. St. Jakobška „Čitalnica“ ponovi na splošno zahtevanje v tretjič opereto „Mamzelle Nitouche“ ki je pri obeh prejšnjih predstavah napolnila gledališče. Sodeč po splošnem zanimanju za to predstavo bo tudi v soboto velik naval; zato priporočamo; naj si, kdor more preje preskrbi sedeže, lože in vstopnice, ki so v predprodaji pri vratarici „Nar. doma“. Za organizirane delavce pri N. D. O.

Tržaška mala kronika.

Radi suma na tatvini. Vsled ovadbe Marije Pirsich, stanujoče v ul. Olmo št. 8, je bil predvčerajšnjem zvečer aretiran njen podnajemnik Martin Zorman, 20-leten voznik iz Postojne, češ da ji je vkradel znesek 70 kron.

Maščevanje? Vsled ovadbe vratarja Hotela Wien je bila včeraj aretirana nezaposlena dekla Fanny Lipolt, stara 17 let, iz Vrem. Obdolžil jo je, da ga je okradla za znesek 6 K. Lipoltova je pa izjavila, da je v zadnjem času večkrat v spremstvu(!) prenočila v onem hotelu in da jo je vratar krivično obdolžil, ker mu se ni hotela udati.

Dober odjemalec. — Predvčerajšnjem zvečer se je nezaposleni Viktorji Posar, star 39 let iz Trsta, podal v gostilno na trgu Ponterosso št. 5, in ko se je za K 5-84 najedel in napil, je proglasil svojo insolvenco. Bil je aretiran. Na policiji je izjavil, da je nameraval tako delati povsod in, če bi v Trstu ne šlo več, pa bi šel v Gorico.

Loterijske številke, izžrebane dne 16. marca:

Praga	47	14	89	20	32
Lvov	32	67	31	41	50

Koledar in vreme. — Danes: Patri-cij škof. — Jutri: Mati božja sedem žalosti. Temperatura včeraj: ob 2. uri popolu-dne + 15° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Pri-morsko: Semtertja oblačno. Zmerni ve-trovi. Temperatura mila.

Naše gledališče.

V petek 18. t. m. ob 8. uri bo repriza igrokaza

„SAMSKA DOMAČIJA“.

V nedeljo 20. t. m. bo osobje našega gledališča s to igro gostovalo v Ajdov-ščini; v soboto 19. t. m. pa vprizori Sto-kovo burko „Moč uniforme“ v Lokvi pri Divači.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes Sha-kespearova drama „H a m l e t“ z Zucco-ni-jem v naslovni vlogi.

Društvene vesti.

ČITALNICA PRI SV. JAKUBU ima nocoj ob 8. uri glavno vajo za „Mamzelle Nitouche“ v društvenih prostorih skupno z orkestrom. Vsi sodelujoči člani naj pridejo točno. Odbor.

Pevsko društvo Adria v Barkovljah priredi v nedeljo 3. aprila t. l. (Bela nedelja) v dvorani „Narodnega doma“ v Barkovljah veselico z bogatim in zanimivim vsporedom.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ uljudno vabi vse gg. odbornike in njih namestnike k jako važni društveni seji, ki bo danes v četrtek 17. t. m. ob navadni uri zvečer.

Zveza jugoslov. železničarjev. Odborova seja se vrši danes četrtek dne 17. t. m. ob 7 in pol uri 2 zvečer.

Predsednik.

„Soc. odsek učit. dr. za Trst in okol.“ ima v četrtek, dne 17. t. m. točno ob 5 uri svoj redni sestanek. K. obilni udeležbi vabi se uljudno tudi druge interesovane tovarišice in tovariše!

„Trgovsko izob. društvo“ v Trstu priredi v nedeljo dne 3. aprila svoj prvi „Vijolični večer.“ Več o tem pozneje. Veselečni odsek.

Pogrebno društvo pri sv. Jakobu bo imelo v ponedeljek, dne 21. t. m. v prostorih „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu svojo redno mesečno sejo. Naproseni so vsi gg. odborniki, da se je udeležijo. Vsprejemalo se bo — kakor navadno — nove ude. Ker je to društvo za delavski stan zelo potrebno in se je že v teh petih letih svojega obstanka mnogemu pomagalo iz velike zadrege, priporočati je vsem zavednim družinskim očetom, da se vpišejo v to društvo. Vstopnina iznaša le 2 kroni, mesečina pa 1 krono. Kdor redno plačuje, ima po preteku 3 mesecev pravico do podpore, ako se mu je v družini prigodila nesreča. Če pa 2 meseca zamudi s plačevanjem, izgubi to pravico. Ravno zato opozarjamo posebno vse člene, naj redno plačujejo članarino.

Predsednik.

Jahalni odsek „Sokola“ ima danes ob 8. uri sejo v restavraciji „Balkan“.

Načelnik.

Nar. del. organizacija.

Vsi v nedeljo na ljudski koncert N. D. O. v „Nar. dom“.

Izobraževalni odsek N. D. O. ima sejo v petek večer ob 7 uri v društvenih prostorih. Odborniki se prosijo, da se seje gojovo udeležijo!

DAROVL

V odgovor „Slovenca“ so nabrali na občnem zboru društva „Samo“, v Bertokih kron 6:12. — O priliki krsta male Marice Zidarič nabral g. Kosmnic v Šempolaju kron 6:40. Denar hrani uprava.

— Zgrajajoči se na nesramne napade „Slovenca“ proti naši mili dr. C. in M. daruje omizje, zbrano v gostilni pri „Francu“ v ul. Geppa 5 K 46 stot. in sicer: N. N. 1 K, Ant. Jerkič, fot. 50 stot. in drugi Cirilmetodarji 3 K 96 stot. z geslom: „Za Cirila in Metoda, brata našega roda“. Denar hrani podružnični blagajnik pri sv. Jakobu.

— V protest proti škandalozni pisavi „Slovenca“ na škodo naše prekoristne CMD. nabral je g. „Franc“ iz ul. Geppa v gostilni „Ai due raspi“ v ul. Istituto med Cirilmetodarji za sv. Jakobsko podružnico 6 K in 4 stot. Darovali so: Franc Kette, fin. nad., Ipavec 2 K, Mijo Židak, Evgen Erjavec, „Franc“ po 1 K, Jos. Stanič 50 stot. in ostali 54 stot. z geslom: „Mi ustajamo in vas je strah“. Denar hrani podružnični blagajnik.

— Družbi sv. C. in M. so nabrali Krepelji na občnem zboru svojega bralnega društva 6. t. m. 7 K 50 stot. — Dragotin Ivanovič je poslal iz Brezovice 5 K 60 st., katere so nabrali v Brezovici in Hrpeljah zavedni rodoljubi v protest proti „Slovencu“. Srčna hvala!

— O priliki protestnega shoda Ciril-Metodarjev v Ljubljani dne 13. t. m. nabral fotograf Jerkič v gostilni g. Furlanija ulica Geppa med gosti K 1:60 ter dodal 2 K z geslom:

Dokler duh v nas živi, ostanemo Ciril-Metodarji; ne grom, ne peklo nas ne straši ker čisti so nameni naši. A podlež, izdajica je ki stavi nam zapreke če. Denar hrani uprava Edinosti.

— Na nedeljski predstavi pri sv. Ivanu v korist družbi sv. C. in M. so preplačali, ozir. darovali sledeči gg.:

Po 1 K star fant iz Dutovelj, star fant iz Rihemberka, Ličen, Vovk, Negode A., Mikeluc S.; po 80 stot.: vdova Persič, A. Bak; po 70 stot.: M. Negode; po 60 stot.: Žvab Anton, Fonda J.; po 40 stot.: Valič, E. Vatovec, Buchler, Žiberna, Mikeluc S. M.; po 20 stot.: Sabadin, N. N., Marc M., Mijot, Pelicon. Skupaj K 12:50.

Cistega dohodka je ostalo K 105:28 kateri denar se je takoj poslal s položnico v Ljubljano se sledečim dopisom:

„Mesto brzojavnega pozdrava na shod, pošiljajo svetoivanski rodoljubi diletanti K

105:28 kakor dohodek včerajšnje dram. predstave in to kakor prvi obrok za obrambni sklad pod naslovom: Svetoivanski rodoljubi-diletanti Sv. Ivan „Narodni dom“.

Vesti iz Goriške.

Osobje slov. gledališča v Trstu bo gostovalo v soboto 19. t. m. v Lokvi pri Divači s Štokovo burko: „Moč uniforme“ v nedeljo 20. t. m. pa z igrokazom „Samska domačija“ v Ajdovščini.

Iz Krepelj. Tukajšnje vinogradsko in sadjarsko društvo je imelo dne 16. t. m. svoj redni občni zbor. Zborovanje se je vršilo v društvenem prostoru. Zbor je potrdil račune za leto 1909. Dohodkov je bilo 1733 K 81 stot., stroškov pa 1680 K 36 st. V odbor so bili izvoljeni zopet vsi stari odborniki. Po zborovanju je naš vrli voditelj šole Fran Vendramin navduševal zborovalce z lepim govorom, v katerem je opisoval dosedanje delovanje društva ter se spominjal tudi pokojnega dobrotnika naroda slovenskega Karla Kotnika, na kar smo nabrali za družbo K 7:50.

Prilичno omenjamo, da bo imelo vsled dovoljenja odbora našega društva v društvenem posloju tudi „Gospodarsko društvo“ svoj urad. To društvo je v mesecu febr. končalo z uvažanjem umetnih gnojil. V tej zimi je došlo 7 vagonov kajnit; to je malo nasprot 5 vagonom Tomasove žindre. Za drugo leto se nasvetuje, naj vsakdo naroči vsakega gnojila po polovico. Le potem bo imel dobre uspehe. Onim, ki trosijo le Tomasovo žindro, bodi povedano, da z eno stranskim gnojilom ne bodo imeli zaželjenega uspeha. Društvo dovaža svojim členom tudi druge potrebščine, med temi tudi kmetijske stroje. Od meseca novembra 1909 do konca febr. t. l. je došlo na društvo blaga 11 vagonov. V kratkem dospeta še dva vagona rži in koruze.

Gospodarstvo društvo v Krepelj vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil dne 19. t. m. Začetek točno ob 4. uri pop. Dnevni red: potrjenje tek. računa in slučajnosti.

Ven na plan! Iz Plavi: Tako se razlega dan na dan po Gorici. Ali, žali bog, malo kdo se odzivilja temu vabilu in hiti po dolgi zimi v krasno naravo.

Mnogi pa, raje nego bi šli ven, čepe v zadušnih kavarnah, kjer se dolgočasijo s tarokom ali s časopisi. Goričani! Glejte Tržačane, kako ti hitijo v svobodnih dneh v okolico in tudi v oddaljene kraje. Tudi najubojnejši delavec z družinico si želi ven na zrak. Kaj pa Goričani? Pred leti je že skušalo, planinsko društvo, prirejati izlete; ali ni se mu posrečilo, ker udeleženci so bili navadno kaki štirje. Letos pa hočejo rešiti to uganko nekatera društva v okolici s tem, da bodo prirejale razne zabave. Prva takšna zabava se bo vršila na belo nedeljo v Plaveh, kjer bodo igrali narodno igro „Zaklad“. Goričani! Ne zamudite te prilike in posečajte ljudske veselice!

Iz Kanala. Krstna botrica g. ca Rezika Živic iz Skopega je nabrala dne 14. marca znesek K 17:80 kakor skupilo bodičivjevega šopka, posvečenega „Cirilmetodarji“, v vselem sorodniškem omizju o priliki krsta Dušan-Metoda, sinčka g. Cirila Ivančiča, c. k. davčnega asistenta v Kanalu. Znesek je izročil podružnici v Kanalu.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Gorici je imelo dne 13. t. m. svoj prvi redni občni zbor pri precejšnji udeležbi. Gospod tajnik je poročal, da je imelo društvo do prvega občnega zbora 2 dirki in 3 zabavne večere. Reditelj je poročal, da je društvo napravilo 15 izletov. Blagajnik je poročal, da je bilo dohodkov K 588:59 izdatkov K 560:43. Čisti preostanek K 28:16 ter, da ima društvo skupno imetje v inventarju K 341:40, sprejeti ima na članarini K 194:40, na podpornih udih K 36. — Skupno imetje društva Danica znaša K 599:96. Na to se je vršila volitev novega odbora. Predsednikom je bil izvoljen z vsklikom dosedanjí predsednik Fran Batjel iz Gorice.

V odbor so bili enoglasno izvoljeni sledeči gospodje: V. Valič iz Gorice, A. Schivitz iz Gorice, I. Nanut iz Gorice, K. Kulot iz Gorice, A. Slamič iz Podgore, F. Lipuš iz Mirna, L. Toroš iz Gorice. Pregledovalci računov: A. Černigoj ml. iz Gorice, J. Molar iz Gorice. Po občnem zboru se je napravilo izlet v Podgoro. Društvo namerava prirediti meseca junija veliko cestno dirko združeno z ljudsko veselico.

Nadškofijski ordinarijat v Gorici in slovensčina. Iz Gorice nam pišejo:

Takozvani „Mont“, to je škofova hranilnica in ž njo združena zastavljalnica je uredovala do nedavno v slovenskem in italijanskem jeziku. V teh jezikih je tudi dopisovala z oblastnjami. V zadnjem času pa so se razmere naenkrat predrušile.

„Mont“ je namreč začel dopisovati z oblastnjami v nemškem jeziku! Dvomimo, da bi bil to odredil ravnatelj g. Jakončič

Motnja prehrane otrok nastajajo ponajveč samo tam, kjer se ne rabi primerno živilo. Tu pomaga iz zadrege „KUFKE“, je to edino pravilno živilo za zdrave otroke in tudi take, ki ob slabi oziroma nezadostni prehrani zaostajajo v razvitku ali imajo rachitis.

Potni kovčki. - Torbice in listnice. - Lastna tovarna.

Ivan Rucker, Trst ul. S. Antonio 10

Velika trgovina vsakovrstnih predmetov iz kože za potnike, turiste in planince

V lastni tovarni se izdelujejo kovčki, klobučnice, platnena, umetna izdelana pokrivala za kovčke ter se izvršujejo vsakovrstni popravki. — ZMERNE CENE. TRGOVINA JE SEDAJ V SLOVANSKIH ROKAH.

Lekar — A. Thierry balzam

(postavno obvarovan)

Pristen samo z NUNO kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčem, napetju, slabemu prebavljanju, kašlju, pljučnim in prsnim boleznim, zagrljenju itd. — Čisti rane, ublažuje boleti, 12 malih ali 6 dvojnih steklenic, ali pa velika posebna steklenica K 5.

Lekarnarja Antona Thierry pristno mazilo iz VRTNIC

(CENTIFOLIUM) zanesljivo učinkuje pri oteklinah, ranitvah, vnetjih, 2 lončka K 3:60. Neslovija se na lekarno: A. THIERRY, PREGRADA pri ROGATCU : Dobl se v vseh lekarnah.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z izato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

raznana slavnu občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi blagati posebno za čaj: ima razne fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Škerk.

Guido Levi Minzi

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV.

Okrajna Posojilnica v Komnu

regist. zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 31. marca t. l. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

- 1) Odobritev računa za leto 1909,
- 2) Revizijsko poročilo,
- 3) Volitev načelstva,
- 4) Volitev nadzorstva in
- 5) Morebitni predlogi.

Ako ne pride k temu občnemu zboru dovoljno število članov, vrši se po § 39. zadržnih pravil eno uro kasneje drugi občni zbor, ki sklepa ne glede na število došlih.

Komen, dne 15. marca 1910

Načelstvo.

Zaloga izgotovljenih oblek in

manifakturnega blaga

Al Mondo

Preseljena iz Barriere št. 33 v ul. del' Istria šte. 8 (Sy. Jakob)

Velika izbira moških, deških in otroških oblek. Zaloga blaga za obleke po meri. Srajce spodnje hlače, nogovice, pletenine, ovrtaški zapetniki, ovrtašnice itd. itd. v bogati izbiri.

Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd

Specijaliteta: hlače za delavce.

Vse po najzmernejših cenah.

ZALOGA

Mineraln. superfosfata

in drugih raznovrstnih umetnih gnojil :: v Trstu

Via Paduina 4.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

:: zobozdravnik :: koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlovja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion šte. 10.

Via Malcanton št. 9

KONKURZNA MASA :: MACCARI & PROSS

se je odločila k popolni likvidaciji in prodaji na drobno vsega obstoječega blaga, to je SUKNA ZA MOŠKE angl., franc. in domačega.

TRST, Via Malcanton šte. 9, TRST.

RESTAVRACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36.
Toči izvrstno pivo, vino i. vrste Dobra kuhinja. Velika dvorana in posebna F. Erjavac bivši lastnik gostoba za društva ... stila Alla Stella

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: Trst

sam, iz lastne inicijative. Če se je tudi ta sprememba izvršila po nalogu g. Jakončiča, pa se je zgodilo gotovo vsled migljaja iz nadškofijske palače. Treba namrec opaziti, da tudi naš nadškofijski ordinarijat dopisuje z oblastnjami — izključno v nemškem jeziku. Bilo bi pač škoda zgubljati čas s pisanjem rekriminacij, ker bi itak nič ne — pomagalo!

x Posnemanja vreden čin. Odborniki delavskega podpornega društva v Gorici so zložili znesek 200 K za obilnosten sklad CMD. Koliko je v Gorici trgovcev, obrtnikov in uradnikov, ki bi prav lahko zložili enako svoto, a se do danes niso še zganili?!

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja do 6. marca 1910 je obiskalo Opatijo 4787 oseb. Dne 6. marca 1910 je bilo navzočih 2790 oseb.

Druge slovenske dežele.

Korošci za družbo. Podružnica CMD v Glinjah na Koroškem je imela dne 6. t. m. svoj občni zbor ob lepi udeležbi.

Po pozdravu predsednika je gosp. dr. Gosak govoril o bojih, ki jih je imel bojevati slovenski rod od početka pa do današnjega dne. Vojevati se je imel na tri strani, vendar se je — da si je nazadoval po številu — razvijal kulturno, gospodarsko in politično.

Najgrši boj pa se je vnel z dnem 7. februarja, ko je „Slovenec“ prinesel tisti napad na Ciril-Metodovo družbo, ki so jo bili ravno Korošci — kakor ogroženi obmejni Slovenci — vsikdar branitelji in povspeševalci. Sedaj pa ravno glasilo koroških Slovencev napada družbo. Ali ti napadi so le pomnožili požrtvovalnost za družbo v vseh pravih slov. rodoljubih.

Jurist Wieser je na to utemeljil nastopno resolucijo:

Slovenci, zbrani na II. občnem zboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Glinjah, z žalostjo opazujejo odurno gonjo, ki jo je uprizorila gotova stranka proti velezaslužni, do sedaj edini braniteljici pravic slov. naroda na šolsko-obrambenem polju. Z še večjo bridkostjo jih navdaja dejstvo, da so se pokazali Slovenci nezmožni, združiti se glede življenjskih narodnih vprašanj v enem edinem prepotrebem skupnem društvu, zasnovanem na nepristranski, narodni podlagi in da se zlobna roka gotovih zaslepljenec ne straši niti zločina na naši, dosedaj nedotakljivi instituciji. S tem večjo radostjo pa jih napolnjuje zavest, da se nahajajo vzorni rodoljubi, ki navzlic vsem zaprekam posvečajo družbi tako vse duševne kakor tudi gmotne moči.

Kot Korošci z vso ogorčenostjo obsojajo pisavo „Mira“, v kolikor je naperjena proti dični družbi. Izjavljajo, da se na jesenški skupščini ni dogodila ne-le nobena žaljitev zastopnikov slov. šolskega društva v Celovcu, ampak da so nekateri izmed teh zastopnikov s skrajno nespretnim, izživalnim nastopom vzbudili upravičeno ogorčenost skupščinarjev, tudi navzočih Korošcev. Obsojajo vsa razna postopanja in pisanje proti družbi tem bolj, ker vidijo rešitev iz obupnega narodnega položaja na Koroškem le v tesni združitvi vseh Slovencev na narodni podlagi in v složnem postopanju v domačih vprašanjih, brez izključitve kateregakoli narodnega delavca.

Konečno izrekajo neomejeno zaupanje vodstvu družbe ter iskreno hvalo za njeno požrtvovalno, nepristransko delovanje na Koroškem.

17-letni mladenič z nekoliko prakse išče službo v prodajalnici jestvin. Ponudbe pod „Mladenič“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 432

Priporočja se trgovcem mlin na vodo z strojno za koruzo in ječmen, melje se koruza, žito, stari grah in zastarele testenine, fižol, ječmen itd. Točna pošta na dom. Cene zmjerne. Za eventualne naročbe pisati: IVAN MAHNIČ mizar, Dolina pri Trstu. 404

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijačo in jedila prve vrste. Priporočja se slavni občinstvu za obilni obisk H. Korić. 1237

Hrvatska družina odda takoj elegantno mobilirano sobo s krasnim razgledom na dve ulici in s tramvajsko postajo pred hišo. — Ulica Conti 40, I. nadst., vrata 7. 426

Dve veliki sobi s kuhinjo in vodo v kuhinji se odda takoj pošteno družini. Ulica dei Fabbri št. 1, prvo nadstropje, vrata št. 6. 777

Zobotehniški pomočnik z tri-letno prakso in dobrimi spricvali išče službo pri kakem zobozdravniku v Trstu ali v drugem mestu. Naslov pove Inzeratni oddelku Edinosti. 700

Dober glasovir se proda po nizki ceni. oddelku Edinosti. Naslov pove Inzeratni 2000

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst - ul. Ombrello 6, III. nad. - Trst
Kupnje rabljenih pohištvo, ponošene obleke in druge stvari. Pisati dopisnico. Pride sam na dom

ANTON SKERL

mehanič, zaprisožen zvečenec
TRST, Carlo Goldenijev trg št. 11
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“
Vapilava in saloga električnih svandkov, inšit in prosta gra-mofoni, senzorov, in fonograf. Zaloge priprav za točiti pivo
Zastopnik za popravila šiv. strojev, koles, motokoles itd
Velika zaloga pripadkov po tovar cenah.
TELEFON št. 1734

Kje????

se dobi po nizki ceni suho grozdje vsake vrste in orehe, rožiče in rujavi sladkor?

Pri A. GODNIKU

v ulici San Giovanni št. 8, kateri je bil minolo leto v ulici Nuova.

V najem se oddajobicikli

:: zaloga dvokoles ::

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria št. 12
V. Osvaldella

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. popold.

Prodajalna slanline : In : delikates

z bufetom

Bartolič & Plessing — Trst

ulica Sanità 22 (vokal ulice S. Giorgio 5)
Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. — Dezertina vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldburgu in grofa Lantierja v Vipavi. Vsaki dan kuhana gnat, stanjelska gnat in raznovrstne slanline.
Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

ulica Caserma 5, II. n., Trst

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novstvenja in voj. službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, doseganje zakonitih ugodnosti glede preselne službe vsprejetja v vojaške kole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnejih slučajih — Reševanje hitro in točno — **Uradne ure**: Ob delavnikih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. popold.

ulica Caserma 5, II. n., Trst

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesionirana od c. kr. namestništva.

Tomo Kelemenic

krojač
ulica Giulia št. 31, I. nad.

priporočja svoje moderne urejene krojačnice, v kateri se izvršuje vsa dela spadajoča v krojaško stroko.
Cene zmjerne. Svoji k svojim!

V ulici Barriera vecchia šte. 20

O priliki VELIKONOČNIH PRAZNIKOV proda se velika izbira zgotovljenih oblek. — Popolne moške obleke po K 12 naprej.

Popolna množina možkih hlač, nogovic in tudi srajc.

Nogovice po 20 stotink.

Srajce po Kron 1.

V ulici Barriera vecchia šte. 20.

Ernest Pegan, Trst

Ulica Caserma 19 (nasproti kavarne Commercio)

Trgovina s svežim in prekajenim svinjskim mesom.

Vse vrste salam. Najfin. sir. Mast. Konserve. Praške in graške gnatl.

Razne klobase. — Moderno opremljen beffut.

Vedno sveže DREHERJEVO PIVO. — KRAŠKI TERAN. — Garantirana PRISTNA VINA iz prve vipavske vinorejske zadrage. ŠAMPANJEC. — DESERTNA VINA. — LIKERJI ODLIKOVANIH TVRDK.

Gostilničarjem se daje primeren popust.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

Na obroke

Velika zaloga izdelanih oblek

za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za perilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kostoris, ul. S. Giovanni 16, I. n.

zraven „BUF-ET AUTOMATICO“

POZOR! Skladišče ni v prti-
lju, ampak v prvem nadstropju.

POZOR! Skladišče ni v prti-
lju, ampak v prvem nadstropju.

Trgovina Jakob Bambič v Trstu

ulica Giulia št. 11 poznana od Slovencev v okolici in na deželi.

Zaloga vsakovrstn. blaga

za vsako gospodinjstvo na debelo in drobno. Zaloga otrobov, koruze in moke ter različnih jestvin. — Se priporoča udani JAKOB BAMBIČ

Giovanni di Giov. Kanobel

Pošiljatve, komisije in zastopstva.

Sprejema plačila carine za vsakovrstno blago, prejeme in oddaje na domu, pošiljatve po morju in železnici. Prejem kovčegov kakor tudi prevažanje pohištva v mestu na vse kraje.

TRST, ulica

Anastasio

št. 10, TRST

Telefon št. 2387.

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. Stibiel in drug se je preselilo na

z bogato opremo za vsako-
vrstni pogreb. in prodajal-
nico mrtvaških predmetov in vsa-
kovrstnih vencev iz umetnih cvetlic
perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

: Tovarna in delavnice :
hištva in stavbenih izdel-
: kov v SOLKANU pri :
: : : Gorici. : : :
: Lasten železniški tir. :
Gorica, drž. kol., Solkan.

:: Mizarska zadruga v Solkanu ::

ZALOGE:
SOLKAN,
TRST, via Caserma 4.

:: OSREDNJE RAVNATELJSTVO. ::

ZALOGE:
REKA, Via Pile 2,
SPLIT, na novoj obali.

Brz.: ZADRUGA - TRST
Telefon številka 1631 in-
: : : terurban. : : :
Žage v Soteski (Bohinj)
: : : Letna produkcija : : :
: Kron 1,000.000 Kron :

HOTEL BALKAN

70 sob. elektr. razsvetljava, lift, kopelji
CENE ZMERNE. J. KÖGL.

HOTEL BALKAN